Ytterligare något om värdepappersförvaltande bolag

Av skattekonsult Hans Larsson, Hans Larssons Skattekonsulter AB.

I föregående nummer av Skattenytt (nr 5) finns intagen en uppsats av Peter Nordquist med titeln ''Något om förvaltningsföretagens skatterättsliga status och därmed sammanhängande frågor''. I uppsatsen finns ett avsnitt som behandlar frågan om en aktiv portföljförvaltning av ett förvaltningsföretag kan medföra att bolaget skall anses bedriva rörelse. Peter Nordquist berör härvid ett förhandsbeskedsavgörande från 1986 (RÅ 1986 ref 53).

— Avgörandet finns refererat i Skattenytt 1988 nr 4 sid 202 — Omständigheterna i ärendet var kortfattat följande:

Bolaget bildades år 1981. Dess huvudsakliga verksamhet utgjordes av inköp och försäljning av trävaror. Redan under bolagets första räkenskapsårbedrevs köp och försäljning av värdepapper i mindre omfattning. Därefter hade denna verksamhet utökats och fått en betydande omfattning. Under räkenskapsåret 1983/84 hade 36 poster omsatts till ett sammanlagt belopp av ca 16.8 mkr. Det bokförda värdet av värdepapper vid detta räkenskapsårs utgång var ca 10.5 mkr. Köp och försäljning av värdepapper hade uteslutande skett för egen räkning. Regeringsrätten uttalade i domen:

''Aktiebolaget driver en trävarurörelse. För att få in kapital till den rörelsen köper och säljer bolaget värdepapper. Denna verksamhet som är inriktad på kortsiktiga aktieaffärer har pågått sedan bolaget bildades 1981 och har fått en betydande omfattning. Vid angivna förhållanden skall värdepappershanteringen beskattas enligt reglerna för rörelse.''

Peter Nordquists kommentar till rättsfallet är: ''Att regeringsrätten under 1986 i ett förhandsbeskedsärende förklarat att ett fåmansbolags köp och försäljningar av värdepapper skall beskattas enligt reglerna för rörelse kan inte åberopas för annat ställningstagande eftersom det i förhandsbeskedet aktuella bolaget bedrev en trävarurörelse och syftet med värdepappershanteringen var

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:17:00

att få in kapital till denna rörelse''. Detta är, såvitt jag känner till, första gången någon uttalat att syftet med värdepappersaffärerna skall tillmätas denna betydelse. Tolkningen är i mitt tycke ytterst intressant. Emellertid kan ett sådant synsätt få märkliga konsekvenser. Om bolaget i det ovan refererade rättsfallet helt skulle sluta att driva sågverksrörelse skulle följden kunna bli att handeln med värdepapper skulle upphöra att betraktas som rörelse. Detta då motivet för värdepappershandeln — att få in kapital till sågverksrörelsen — bortfallit. Detta är i och för sig ett opraktiskt exempel. Man torde kunna utgå från att om bolaget en gång ansetts bedriva värdepappersrörelse så skulle det — trots ändrad inriktning av verksamheten — även fortsättningsvis anses bedriva sådan rörelse.

En märklig följd av Peter Nordquists tolkning — dragen till sin yttersta konsekvens — skulle kunna bli att en värdepappersförvaltning som är identisk i två bolag (likvärdiga i fråga om vinst, omsättning och försäljningstillfällen) skulle kunna, beroende på om värdepappersförvaltningen utgör bolagets enda verksamhet eller ej, bedömas i det ena fallet utgöra rörelse och i det andra fallet inte.

Frågan är därför om man inte måste tolka domsmeningen — ''För att få in kapital till den rörelsen köper och säljer bolaget värdepapper'' — enbart som en beskrivning av de faktiska omständigheterna i målet. Är denna tolkning riktig har regeringsrätten inte tagit ställning till vinstanvändningens betydelse, d v s betydelsen av att vinsten skulle användas för att finansiera en annan verksamhet.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-13 01:17:00